Raadsvoorstel

Voorstelnummer: 583930
Zaaknummer: 763480

Houten, 5 april 2022

gemeente Houten

Onderwerp:

Zienswijze Ontwerp Programmabegroting 2023 RUD + Jaarstukken 2021 RUD + 1e begrotingswijziging 2022 RUD

Beslispunten:

1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2021 RUD (Regionale Uitvoeringsdienst) Utrecht.
2. Kennis te nemen van de 1e begrotingswijziging RUD 2022 en de jaarlijkse bijdrage aan de RUD Utrecht met € 49.000 te verhogen;
3. De verhoging van de jaarlijkse bijdrage aan de RUD Utrecht op basis van de Programmabegroting 2023 (bovenop de verhoging n.a.v., de 1e begrotingswijziging 2022) met € 7.000 te verwerken in de meerjarenbegroting 2023-2026;
4. Een zienswijze in te dienen op de ontwerp-Programmabegroting 2023 RUD met de strekking dat de gemeente zo snel als dat dit mogelijk is geïnformeerd wil worden over de houding van alle RUD gemeenten ten aanzien van de nieuwe bodemtaken in relatie tot de onzekerheid omtrent de financiering. Dit om financiële risico's (frictiekosten) vroegtijdig te onderkennen en hierover met elkaar bestuurlijk het gesprek aan te gaan;
5. Kennis te nemen van het overdrachtsdocument Dagelijks- en Algemeen bestuur.

Samenvatting

Jaarstukken 2021
Het algemeen bestuur (AB) van de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht heeft op 31 maart 2022 de Jaarstukken 2021 vastgesteld. Er zijn voor gemeente Houten geen nadelige financiële consequenties.

1e Begrotingswijziging 2022 RUD
Doordat de RUD Utrecht een Gemeenschappelijke Regeling is dient de programmabegroting van de RUD Utrecht als input voor de begroting van de deelnemers. Om deze reden is de programmabegroting 2022 al reeds begin 2021 opgesteld. Aangezien de aanpassing van de dienstverleningsovereenkomsten tussen de RUD Utrecht en haar deelnemers begin 2021 nog niet bekend waren, zijn die wijzigingen ook nog niet verwerkt in de programmabegroting 2022. Nu de uitvoeringsplannen en bijbehorende DVO's (dienstverleningsovereenkomsten) voor 2022 definitief zijn (waaronder ook die van gemeente Houten) is een wijziging van de begroting noodzakelijk. Deze wijziging resulteert tevens in een aangepast eigendomspercentage wat een direct effect heeft op de vaste bijdrage per deelnemer.

Daarnaast was op het moment dat de programmabegroting 2022 werd opgesteld nog onduidelijk hoeveel het programma Samen op Weg zou gaan kosten. Inmiddels is dit ook bekend en zijn deze kosten ook verwerkt in de vaste bijdrage 2022.

In verband met de onzekerheid rondom de geplande inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet (1 januari 2023) is de financiering van de bodemtaken nog onderwerp van discussie. Wel is inmiddels bekend dat de provincie garant zal staan voor de benodigde middelen voor de bodemtaken in 2022. In deze begrotingswijziging zijn het programma Samen op Weg en de nieuwe DVO's voor 2022 verwerkt. De bodemtaken zijn vanwege de onzekerheid van de inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet volledig verwerkt bij de Provincie Utrecht in plaats van bij de gemeenten.

De financiële bijdrage 2022 van gemeente Houten aan de RUD stijgt als gevolg van de nieuwe dienstverleningsovereenkomst én de gevolgen van de gewijzigde dienstverleningsovereenkomsten van de andere deelnemers structureel met € 49.000,-. De financiële consequentie wordt momenteel budgetneutraal verwerkt in de Eerste bestuursrapportage 2022 van gemeente Houten.

Ontwerp Programmabegroting 2023 RUD
Op 31 maart 2022 heeft het AB RUD de ontwerp-Programmabegroting 2023 (verder ontwerp-begroting 2023) vastgesteld die nu conform wettelijk voorschrift voor zienswijzen aan de gemeenteraad wordt aangeboden.

583930

In de Kadernota 2023 van de RUD werd voor gemeente Houten de totale jaarlijkse bijdrage voor 2023 van € 329.000 gepresenteerd. Deze verhoging van de jaarlijkse bijdrage 2023 met € 70.000, werd in de Kadernota berekend op grond van de begroting 2022 vóórdat de nu aangeboden 1e begrotingswijziging 2022 bekend was. Het betrof alleen de bekostiging van de nieuwe wettelijke bodemtaken, de kosten van het professionaliseringstraject Samen op weg en CAO- ontwikkelingen.

De jaarlijkse bijdrage van gemeente Houten voor 2022 en verder gaat op basis van de 1e begrotingswijziging stijgen met € 49.000 van € 259.000 naar € 308.000. Daarnaast stijgt deze op basis van de Programmabegroting 2023 met een extra bijdrage van € 7.000 naast de eerdere in de Kadernota 2023 genoemde verhoging met € 70.000 (raadsbesluit 15 februari 2022 voorstel 344843) naar een structurele bijdrage vanaf 2023 naar € 385.000.

Geadviseerd wordt om een zienswijze in te dienen met de strekking dat de onzekerheid over de overdracht van de wettelijke verplichte bodemtaken door enkele deelnemers een financieel risico oplevert voor deelnemers die de betreffende taken wel bij de RUD willen gaan onderbrengen. Het bestuurlijke gesprek moet worden gevoerd om vooraf met elkaar eventuele financiële consequenties te adresseren.

Aanleiding

Het Algemeen Bestuur (AB) van de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht heeft op 31 maart 2022 de Jaarstukken 2021 vastgesteld. Tevens heeft het AB op 30 maart 2022 de ontwerpbegroting 2023 vastgesteld welke nu conform wettelijk voorschrift voor zienswijzen aan de gemeenteraad wordt aangeboden.

Beoogd effect

Zorgen dat een financieel gezonde RUD Utrecht uitvoering kan geven aan milieutaken (VTH) en daarmee bijdraagt aan een duurzame en veilige leefomgeving in Houten.

Argumenten per beslispunt

1.1 Er zijn voor gemeente Houten geen nadelige financiële consequenties.
Het positieve jaarresultaat van € 837.000 Het jaarresultaat is sterk beïnvloed door externe factoren zoals het wederom uitstellen van de Omgevingswet en de Coronamaatregelen die gedurende 2021 van kracht zijn geweest. Gedurende 2021 zijn daardoor verschillende budgetten niet besteed (doordat het noodzakelijk was om uit te stellen) en zullen deze middelen nu middels een resultaatbestemming worden gereserveerd voor 2022 (of verder).

2.1 Er zijn in de afgelopen maanden veel dienstverleningsovereenkomsten gewijzigd (af te nemen producten in type en aantallen) waarvan de financiële consequenties nu zijn door vertaald naar de begroting 2022 (en de ontwerp begroting 2023 en verder). Deze wijzigingen hebben invloed op de hoogte van de variabele bijdrage en op het eigenaarspercentage en dus de vaste bijdrage waaronder ook die van gemeente Houten. Ook zijn RUD-breed de inmiddels bekende kosten voor het traject Samen op Weg door vertaald.

2.2 Er zijn vanuit gemeente Houten aanvullende taken aan de RUD overgedragen (plustaken) en enkele reeds overgedragen taken vragen meer uitvoeringscapaciteit (vraag gestuurd).

Aanvullende taken:

300 uur Advisering geluid
Na pensionering van de laatste senior vergunningverlener milieu binnen het team VTH is het niet gelukt om een medewerker te werven die de volledige expertise van de voorgaande senior vergunningverlener kan vervangen. De advisering op het gebied van geluidsvoorschriften bij evenementen en bedrijven is daarom structureel ondergebracht bij de RUD Utrecht waar wel voldoende expertise en ervaring aanwezig is. Het betreft 300 uur per jaar.

70 uur advisering Wet Natuurbescherming
In de afgelopen 2 jaar zijn meerdere aanvullende opdrachten verstrekt voor advisering op het gebied van de Wet Natuurbescherming tijdens vergunningsprocedures. De reden hiervoor was dat dit aspect sinds enkele jaren wettelijk een intensievere toetsing vraagt en de expertise binnen het team VTH hier ontoereikend voor is.

Er kunnen door de vergunningverleners onvoldoende vlieguren worden gemaakt om tot een adequaat kennisniveau te komen en dit niveau te behouden. Bovendien is een kostbaar abonnement op een landelijke database noodzakelijk waar geraadpleegd kan worden of er zogenaamde beschermde diersoorten in het gebied van een ontwikkeling ontdekt zijn.

De bevoegdheid voor het toezicht op de Wet Natuurbescherming ligt bij provincie Utrecht. De prioriteit van het toezicht op de naleving van de Wet Natuurbescherming is door de provincie Utrecht verhoogd.

De laatste 2 jaar is sprake geweest van extra aanvullende opdrachten aan de RUD van ca. € 30.000 euro per jaar. Vanuit het team RO wordt momenteel in afstemming met het team VTH gewerkt aan een zogenaamd Soorten Managementplan dat beleidsmatig ruimte biedt om de toetsing bij Wabo- aanvragen op den duur meer op hoofdlijnen uit te voeren. Ook provincie Utrecht is hierbij betrokken.

Conform de gemeenschappelijke regeling RUD Utrecht is het niet toegestaan om na 2 jaar opnieuw tot een eenmalige aanvullende opdracht over te gaan, de taak wordt dan als structureel gezien en moet worden ondergebracht in de dienstverleningsovereenkomst. Dit om te voorkomen dat voor de betreffende taakuitvoering structureel te weinig overhead uren worden doorbelast.

In samenspraak met de RUD is besloten om in de dienstverleningsovereenkomst nu een eerste stap te zetten om de toetsing op het onderdeel Wet Natuurbescherming voort een beperkt deel structureel op te nemen in de dienstverleningsovereenkomst en niet voor het volledige bedrag van de voormalige aanvullende opdrachten.
Dit om te voorkomen dat na eventuele vaststelling van het Soortenmanagementplan, waarna minder advisering nodig is, een te veel aan structurele uren in de overeenkomst zijn opgenomen waar dan weer uittredingskosten door kunnen ontstaan.

<u>Ophoging van uren reeds overgedragen taken (ivm grotere vraag):</u>
- Asbestverwijderingsbesluit (mee meldingen sloopactiviteiten met asbest)
- Complexe dossiers (kental overschrijdend)
- Een stijgend aantal meldingen bodemenergiesystemen
- WOB-verzoeken die de RUD afhandelt (basistaak dossiers)

<u>Financieel (aanvullende taken en ophoging reeds overgedragen taken)</u>
De financiële bijdrage 2022 aan de RUD stijgt als gevolg van de nieuwe dienstverleningsovereenkomst én de gevolgen van de gewijzigde dienstverleningsovereenkomsten van de andere deelnemers met totaal **€ 49.000,-** waarbij de opbouw als volgt is:

Variabele extra kosten in DVO (van € 155.000 naar € 183.000)
€ 28.000
Vaste extra kosten in DVO (van € 104.000 naar € 125.000)
€ 21.000

De totale bijdrage per 2022 komt hiermee op € 308.000,-

Omdat deze ophoging structureel is, werkt deze ook door in de RUD begroting 2023 (en de meerjarenbegroting) die nu voor een zienswijze wordt voorgelegd

3.1 De jaarlijkse bijdrage aan de RUD stijgt als gevolg van de laatste ontwikkelingen van € 259.000 (2022) naar € 385.000 (2023) structureel.
Dit is een verhoging van € 126.000 waarvan € 70.000 al verwerkt is in de gemeentelijke meerjarenbegroting, raadsbesluit Kadernota 2023 - 344843, 15 februari 2022.
Het resterende deel van € 56.000 wordt voor € 49.000 verwerkt op grond van de beslispunt 2 (effect 1e begrotingswijziging 2022). Er blijft een nog te verhogen bijdrage nodig van € 7.000 structureel per 2023.

De structurele dekking van € 56.000 vindt in 2023 plaats uit de bijdrage van de provincie voor de overdracht bodemtaken.

4.1 Er is helderheid noodzakelijk over de houding van alle RUD-gemeenten over het onderbrengen van de nieuwe wettelijk verplichte bodemtaken in relatie tot de onduidelijkheid over de financiering hiervan. Dit om te voorkomen dat welwillende gemeenten uiteindelijk worden geconfronteerd met een niet sluitende businesscase en de financiële gevolgen hiervan (zoals frictiekosten en naar verhouding hoge apparaat kosten).

5.1 Naast het snel en afdoende informatie verstrekken aan nieuwe AB en DB (ivm gemeenteraadverkiezingen) is het van belang dat de nieuwe gemeenteraad ook op de hoogte te is van de op dit moment lopende trajecten met en binnen de RUD Utrecht.

Kanttekeningen

2.2.1 De ophoging van de structurele kosten voor advisering op de Wet Natuurbescherming is zeer waarschijnlijk niet toereikend zolang gemeente Houten nog geen Soortenmanagementplan heeft vastgesteld.
Tot dat moment moet per jaar rekening worden gehouden worden met een aanvullende opdracht van ca. € 20.000 euro. Vanaf het moment dat het Soortenmanagementplan is vastgesteld zal het nu opgenomen budget binnen de dienstverleningsovereenkomst 2022 toereikend zijn.

3.1.1 Ten tijde van het opstellen van de ontwerp Programmabegroting 2023 wordt onderzocht of gemeente Houten in de toekomst haar thuistaken op VTH-milieugebied op adequaat niveau kan blijven uitvoeren.
Alles wijst in de richting dat dit niet het geval is waardoor de momenteel nog in eigen huis uitgevoerde vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavende milieutaken per 1 januari 2023 zeer waarschijnlijk door de RUD uitgevoerd moeten worden.

Dit effect is nog niet verwerkt in ontwerp Begroting 2023 van de RUD. Hierover zal in 2023 een separaat besluitvormingstraject starten.

3.1.2 Het benodigde aantal uren voor de nieuwe bodemtaken is niet meer dan een ruwe inschatting en kan nog wijzigen.
De bijdrage is ingeschat op nieuwe producten waarvan nog niet is uitgekristalliseerd of het kental realistisch is en past bij de uitvoering onder de Omgevingswet. Daarnaast vindt bij enkele gemeenten nog discussie plaats over het exacte takenpakket dat bij de RUD wordt ondergebracht. Hierdoor is de kans groot dat de bijdrage vanuit deze gemeenten voor de bodemtaken nog zal wijzigen, waardoor ook de eigenaarsverhouding nog kan wijzigen. Dit laatste kan indirect weer invloed hebben op de uiteindelijke financiële bijdrage van gemeente Houten (zowel positief als negatief).

3.1.3 De Rijksuitkering aan de provincie voor haar huidige bodemtaken is te laag voor het dienstverleningsniveau van de bodemtaken dat de provincie momenteel nastreeft.
De vraag is of de nog onbekende rijksbijdrage per gemeente voldoende dekking zal bieden voor de nieuwe bodemtaken. De gemeente kan hiermee rekening houden door het uiteindelijke dienstverleningsniveau af te stemmen op de uiteindelijke rijksbijdrage.

Ten aanzien van de plus-bodemtaken mogen opdrachtgevers het in de dienstverleningsovereenkomst opgegeven aantal uren van deze taken verminderen met jaarlijks 15%, voor de jaren 2024, 2025 en 2026, zonder dat sprake is van uittredingskosten.

Participatie

N.V.T.

Financiën en formatie

In de onderstaande tabel staat de bijdrage ontwikkeling vanaf de vastgestelde Programmabegroting 2022 tot en met de ontwerp Programmabegroting 2023. In de tijd is er eerste een Kadernota 2023 gepresenteerd en volgt nu een 1e begrotingswijziging 2022 die de eerder vastgestelde Kadernota 2023 achterhaald maakt.

	Begroting 2022	**Kadernota 2023**	**1e Begrotingswijziging 2022 en verder**	**Ontwerp Programmabegroting 2023 RUD**
Bijdrage gemeente Houten	€ 259.000	€ 329.000	€ 308.000	€ 385.000

Jaarstukken 2021
De jaarrekening 2021 laat een positief resultaat zien van € 837.000

Het resultaat over het boekjaar 2021 ad. € 837.000 wordt als volgt verwerkt:

- € 110.000 wordt toegevoegd aan de Bestemmingsreserve “Persoonsgebonden Opleidingsbudget”
- € 467.000 wordt toegevoegd aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve “Doorontwikkeling RUD Utrecht”
- € 60.000 wordt toegevoegd aan de Algemene reserve
- € 200.000 wordt teruggestort aan de deelnemers naar verhouding van percentage eigenaarschap.
-

Er is voor gemeente Houten een beperkte positieve financiële consequentie van ca. € 3.000 (terug storting). De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven ten aanzien van de getrouwheid en rechtmatigheid.

1e Begrotingswijziging 2022

De structurele bijdrage stijgt op basis van de 1e begrotingswijziging met € 49.000 van € 259.000 euro naar € 308.000.

Ontwerp begroting 2023
De bijdrage per opdrachtgever wordt per 2023 in de volgende tabel gepresenteerd.

Opdrachtgever	**Variabele bijdrage 2022**	**Vaste bijdrage 2023**	**Totale bijdrage 2022**	**Percentage eigenaarschap**
Amersfoort	1.116.000	768.000	1.884.000	12,0 %
Baarn	265.000	183.000	448.000	2,9 %
Bunschoten	316.000	219.000	535.000	3,4 %
Eemnes	138.000	95.000	233.000	1,5 %
Houten	***228.000***	***157.000***	***385.000***	***2,4 %***
Leusden	270.000	187.000	457.000	2,9 %
Lopik	306.000	211.000	517.000	3,3 %
Nieuwegein	232.000	161.000	393.000	2,5 %
Provincie	4.732.000	3.241.000	7.973.000	50,5 %
Soest	454.000	313.000	767.000	4,9 %
Utrecht	1.059.000	730.000	1.789.000	11,4 %
Woudenberg	214.000	148.000	362.000	2,3 %

De structurele bijdrage van gemeente Houten stijgt ten opzichte van de gewijzigde begroting 2022 (€ 308.000) vanaf 2023 met € 77.000 naar € 385.000 per jaar.

Dekking:
De structurele wijziging van € 49.000 op basis van de 1e begrotingswijziging 2022 vindt in 2022 incidenteel plaats uit de teruggave van de afrekening van het variabele deel van de DVO 2021 en teruggave van het jaarrekeningresultaat 2021 (budgetneutraal).

De structurele dekking vanaf 2023 van € 56.000 vindt plaats uit de compensatie voor bodemtaken (na inwerkingtreding van de Omgevingswet, waarschijnlijk 1 januari 2023).

Voor de verschuiving van de bodemtaken vanuit de provincie naar de gemeente wordt de gemeente gecompenseerd. Het totale rijksbudget dat provincies tot op heden hebben ontvangen wordt herverdeeld. Hierover vinden momenteel tussen de koepels VNG, Rijk en IPO nog onderhandelingen plaats. Het uitgangspunt is dat voor de uitvoering van de nieuwe bodemtaken binnen gemeente Houten € 57.000 dekking uit de rijksbijdrage nodig zal zijn.

Meerjarenperspectief
Er is in het meerjarenperspectief geen rekening gehouden met eventuele nog niet voorzienbare gevolgen vanuit de overgang naar de Omgevingswet per 1 januari 2023 of later. Daarnaast moet rekening gehouden worden met ontwikkelingen zoals genoemd bij de kanttekeningen.

Geen financiële consequenties Wet M&O, VPB en/of BTW

Communicatie

Na besluitvorming door de raad zal de RUD Utrecht per email en brief in kennis worden gesteld van de zienswijze. De RUD ontvangt gezien de korte termijnen voorafgaand aan de besluitvorming per email al een concept.

Voortgang

Jaarstukken RUD 2021
De gemeenschappelijke regeling bevat geen mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze op de jaarstukken. Het AB van de RUD Utrecht heeft de jaarstukken dan ook definitief vastgesteld.

De jaarrekening zal door de RUD Utrecht worden verzonden aan de
aan de toezichthouder, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK).

Ontwerp Begroting RUD 2022
De RUD Utrecht geeft (conform de wettelijke termijn van 8 weken) tot 27 mei 2022 de gelegenheid tot het indienen van een zienswijze.
Daarna wordt, gelezen alle zienswijzen, de ontwerpbegroting 2023 behandeld ter vaststelling in de vergadering van het AB van de RUD Utrecht van 30 juni 2022.

De vastgestelde Programmabegroting 2022 zal vervolgens door de RUD aan de toezichthouder, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK) worden gezonden.

Evaluatie

N.V.T.

Houten, 5 april 2022

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten
de secretaris, de burgemeester,

A.J. Barink G.P. Isabella

Bijlagen

1. RUD Utrecht Jaarstukken 2021 incl. controleverklaring
2. Aanbiedingsbrief AB Jaarstukken 2021
3. Eerste begrotingswijziging RUD 2022
4. Aanbiedingsbrief AB eerste begrotingswijziging 2022
5. Ontwerp-programmabegroting 2023 RUD Utrecht voor zienswijzeprocedure
6. Aanbiedingsbrief AB ontwerp Programmabegroting 2023
7. Begeleidende brief zienswijze deelnemers ontwerp Programmabegroting 2023
8. Concept-zienswijze Ontwerp-begroting RUD 2023
9. Overdrachtsdocument Dagelijks en Algemeenbestuur RUD Utrecht 2022

Verantwoordelijke portefeuillehouders college

1e PoHo: Kees van Dalen
2e PoHo: n.v.t.

Raadsbesluit

Voorstelnummer: 583930

Onderwerp
Zienswijze Ontwerp Programmabegroting 2023 RUD + Jaarstukken 2021 RUD + 1e begrotingswijziging 2022 RUD

1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2021 RUD (Regionale Uitvoeringsdienst) Utrecht;
2. Kennis te nemen van de 1e begrotingswijziging RUD 2022 en jaarlijkse bijdrage aan de RUD Utrecht met € 49.000 te verhogen;
3. De verhoging van de jaarlijkse bijdrage met € 7.000 (per 2023) op basis van de Programmabegroting 2023 (bovenop de verhoging n.a,v, de 1e begrotingswijziging 2022) te verwerken in de meerjarenbegroting 2023-2026;
4. Een zienswijze in te dienen op de ontwerp-Programmabegroting 2023 RUD met de strekking dat de gemeente zo snel als dat dit mogelijk is geïnformeerd wil worden over de houding van alle RUD gemeenten ten aanzien van de nieuwe bodemtaken in relatie tot de onzekerheid omtrent de financiering. Dit om financiële risico's (frictiekosten) vroegtijdig te onderkennen en hierover met elkaar bestuurlijk het gesprek aan te gaan;
5. Kennis te nemen van het overdrachtsdocument Dagelijks- en Algemeen bestuur.

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 5 april 2022 gelezen en besluit:

Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 24 mei 2022.

De raad van de gemeente Houten,

de griffier a.i.	de voorzitter,
D. Berends	G.P. Isabella